

DEBRECZEN

A DEBRECZENI FÜGGETLENSÉGI ÉS 48-AS PÁRT HIVATALOS KÖZLÖNYE.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Helyben: Félévre 6.— kor., negyedévre 3.— kor.
Vidéken: Félévre 9.— kor., negyedévre 4.50 kor.

Felelős szerkesztő:

MÓRICZ PÁL.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:
Dégenfeld-tér 2. szám. — Telefon 412. szám.
Egyes szám ára 4 fillér.

Társadalmi bajok.

Debrecen, július 27.

Nincs a világon nép, mely oly nagy mértékben lenne rabja szenvedélyeinek, indulatainak, mint a magyar. A magyar ember természeténél fogva hajlik már erre a rossz tulajdonságára s ami a legsajnálatosabb, egyéni sérelmét vagy vélt jogtalanságát legtöbbször kiviszi a közéletbe is. Ott támadja vagy védelmezi a közügyek leple alatt a mások álláspontját, illetve a maga törekvéseit.

S ezt leginkább a politikai életben tapasztaljuk, ahol leginkább dühöng a szenvedély úgy a különböző politikai pártok, mint egyesek között. Alig mulik el nap, hogy valami efféle viszályról ne hallanánk hírt különösen napjainkban, amikor olyan nagy, korszakalkotó események folynak le a politikai élet színpadán.

S ez mind az ősi magyar átoknak tulajdonítható, mely mindenkor utját szegte a magyar törekvéseknek azzal, hogy viszályt, egyenlenséget támasztott magyar és magyar között.

De más téren is csupa ilyen visszás, kárhozatos állapotokat látunk. Ha szétnézünk magunk között, sajnálattal tapasztaljuk, hogy belső életünkben is az ősi átok viszi

a vezérszerepet. Az emberek egymással szemben gyanakodók, bizalmatlanok, vagy legalább is túlváztosak. Legjobban fejezhető ez ki Arany János szavaival, hogy ember-társainknak mindenki gyanus, aki él. De ez még a jobbik eset. A legtöbbször az irigység, az ellenséges indulat fészkel be magát az emberek szívébe, mely sokkal veszedelmesebb. A kicsinylés, lesajnálás pedig mindennapos, sőt mindenórás dolog. Két embert, akinek szíve igazán, őszintén megnyílik egymás előtt, csak nagyritkán találni. A magyar embernek régi, örökös átka ez. Ha nem marakodhatik idegenel, marakodik honfitársaival, mert vérében van a marakodási hajlam.

A marakodás azonban csak a legkritikább esetben történik nyíltan, legtöbbször titkon, orvul, észrevétlen. A szemben marakodó emberek mindig tisztességes gondolkodásról tesznek tanúságot, akik ha durvák is, de az igazságért harcolnak. Igaz, hogy csak a saját igazságukért. Az igazság küzdelme pedig ha egyoldalú is, sohasem rút, nem becestelen dolog.

A nyilvánosan marakodók száma azonban nagyon csekély azokhoz képest, akik hát mögött, alattomban támadnak mindennek, ami másban megvan, de bennük hiányzik samit ők nem megvetnek, hanem kajánul

irigyelnek s éppen ezért ócsárolnak. Az ilyenek azok, akik ajkbiggyesztve fogadnak minden jó dolgot, mert nem úgy gondolkodik, mint ők és mert elvakultságukban azt hiszik, hogy rajtuk kívül minden ember bárgyu.

Az a legnagyobb hibája közéletünknek, hogy nincs meg az emberekben a helyes megítéléshez szükséges elfogulatlan érzék. A magánélet sérelmeit átpiántálják a közéletbe s a közhasznú munka tárgyait az egyéni indulat sugallata szerint veszik bírálat alá. Akármilyen jó a gondolat, az eszme, mely felvetetett, ha nem tetszik az ember, akitől származott, úgy bolond a gondolat, ostoba az eszme.

Ilyen elvek mellett kultur ember nem élhet igazi társadalmi életet s nem boldogulhat az az ország sem, melynek fiai ilyen elveket hirdetnek. Újjászületésre, megnemesülésre van tehát szükség a mi társadalmi életünknek, hogy a romok felett egy egészséges gondolkodású társadalomnak vethessük meg az alapját.

Politikai hireink.

Budapest, július 27.

Bécsi agyrem. A legutóbbi politikai válság alatt megszoktuk, hogy képtelennél-képtelenebb hírek kerülnek forgalomba. Mind- ezt felülmúlja azonban a „Neue Freie Presse“

Rudnyánszky Gyula költeményeiből.

A kiszáradt fa.

Nincsen nagyobb kín, mint az én kínom:
Meggzüntem lenni és mégis vagyok;
Madar hiába ül meg ágimon,
Tavaszi nap rám hiába ragyog:
Az én tavaszom nem tér soha vissza,
A harmatot többé rügyem nem issza;
Vihar ha zúg, nincs már mit vesztenem,
De árván is maradtam, Istenem!

Irigylem ősszel a lombhullatót,
Levele sárgul, ám a törzse él;
Az én sorsomnál nincs irtóztatóbb:
Fölöttem nyom nélkül sívít a szél.
Magányom a temetőnél sivarabb,
A vándor engem meg nem lát, ha fáradt,
Rajtam még az idő is átson:
Ha nyár, ha tél jön, én nem változom.

A csepp, mely a virág kelyhén rezeg,
Csillogva hal meg déli nap hevén,
Mig én semmit, semmit sem érezek
Egyformaságomnak kietlenén!
Hogy tudnék sírni, vészben összetörve!
Visszhangot adni gyászra vagy gyönyörrel!
De akinek már hivatása nincs,
Oh, annak a Lét átkos rabbilines!

Jövel favágó, fejszéd vágd belém,
Munkád nemes lesz és készen talál!

Vagy sújts le villám, egyetlen remény
Amely bennem még él: a tűzhalál!
Hadd lángolok, hadd égek el lobogva!
Új létre gyúljon törzsem száraz odva!
És azután — elérve már a cél —
Porrészemet hadd fújja szét a szél...

Évszakok.

Tavas.

Itt a fecske, itt a gólya,
Napról-napra új sereg.
Pelyhes fészkek kis lakója
Este-reggel csiesereg.
Pillangó és napsugár
Csókolózni sorra jár;
Zöld vetésben pitypalatty:
Kiesi párom, el ne hagyj!
A patakvíz malma zúg,
Szól az erdőn a kakuk;
Pacsirtát is hallani —
S nézd a földnek mosolyát:
Gyöngyvirágok, ibolyák
A kikelet dalai.

Nyár.

Érik a búzakarász, a nap éget.
Köszönt a világ, tűz szelleme, téged!
Senki se bánja a sok verítéket:
Mind, amit a szíve vár,
Meghozza a nyár.
A lombok alatt
Menekülve szalad,
Akit a zápor elér;

Villámlik az ég, felhők dübörögnek,
De megmarad ős áldása a rögnek:
A barna kenyér!
Üdvöt szül a föld anyavemhe,
A rózsza kinyílt szerelemre,
Gyülekeznek a víg aratók, —
Zendül a nyár dala, ríme a esók.

Ősz.

Sárga lombok lassan hulldogálnak;
Vége, vége a virágos nyárnak!
A haldokló természetben
Permetező
Őszi eső
Szítál egyre esendesebben.
Pusztá már az erdő tája,
Árva minden fészke, fája;
A letarlott, bús mezők fölött
Mozdulatlan áll a kőd.
De az ősz kódén keresztül
Rözsélángok villanása rezdül.

A tél.

Fenséges nyugalom,
Kápráztató fehér világ!
Rezegve csillan a havon
Az égi csillagmiriád.
Fehér a nap, fehér az ég:
Se képzelet, se szenvedély
Izzása nem piroslik, —
A lét fehér sejtésbe oszlik.
A színtelen
Kietlenen

ma esti lapjának az a hirtel, hogy tekintettel az elintézetlen válságra, a választójogi törvény megalkotása céljából a mostani országgyűlési ciklust külön törvény által egy esztendővel meghosszabbítják. Mondanunk sem kell, hogy ez agyrémnél nem egyéb. Egy ártani akaró mese, melyet azonban alkotmányos érületű politikus egy percig sem hihet el. Arra mindenesetre alkalmas, hogy a hiszékeny kedélyeket izgalomba hozza.

Zichy Aladár gróf Apponyi grófnál. Bécsből jelentik, hogy Zichy Aladár gróf tegnap este Budapestről megérkezett s holnap Franciaországba utazik Apponyi Albert gróf meglátogatására.

Borvásár Debrecenben.

Felhívás a bortermelőkhöz.

Debrecen, július 27.

A debreceni gazdasági egyesület védnöksége alatt álló debreceni mezőgazdák értékesítő szövetkezete az augusztus havában megtartandó vásár alkalmával borkiállítás és borkóstolót rendez. Az egyesület felhívja a bortermelő gazdákat, hogy kiállítani szándékoló boraik mennyiségéről értesítsék Rácz Lajos titkárt. A kibocsátott felhívás így hangzik:

Felhívás

Debrecen szab. kir. város és Hajdu vármegye bortermelőihez.

A Debreceni Gazdasági Egyesület erkölcsi támogatásával a Debreceni mezőgazdák Kereskedelmi Társasága, Dégenfeld-tér 1 szám alatt levő üzlethelyiségeiben f. év augusztus hó 8. 9 és 10-én a debreceni országos vásár alkalmával, izleléssel kapcsolatos borvásártartását határozta el az esetben, ha a bortermelők részéről kellő mennyiségű bejelentés történik.

Felkérjük azért a bortermelőket, hogy bejelentéseiket f. év augusztus hó 2-ik napjáig a Társasághoz Dégenfeld-tér 1. szám bekölneni sziveskedjenek, hogy a borvásárra szóló hirdetések, illetve a bor vásárlókhöz a meghívók kellő időben kibocsáthatók lehessenek.

A bejelentésben kitüntetni kérjük: a bejelentő termelőnek a nevét, lakását a bortermelési helyét, a bor fajtát, a bor minőségét (hegyi-homoki) évjárat számát, asztali vagy pécenyé bor, az eladó készlet mértékét, a borárát hektoliterenként.

Csupán a bölcsesség
Fehér hegyorma ég:
A végtelenbe veszte
Sugárzik, él az eszme.

Hajón.

Szép holdvilágos este van,
A méla esend oly ringató;
A tó vizén lágyan suhan
Egy kis magányos gőzhajó.

Nines a hajóeskán senki más,
Csak egy szerelmes ifjú pár,
Ringó hajón nász-utazás. —
Amor, nyilat hegyezve, vár.

Az égen rezgő csillagok,
Férj s asszony a földzeten...
A tó vizén az ég ragyog —
S ők összebújnak esőndesen.

Csók esattan... édes suttogás...
Megérthetetlen halk szavak.
O néma üdv! Szótlán varázs!
Es újra csókok hangzanak.

S lenn a közánban bús legény
Eleszt a hajó tüzet...
Sóhajva halja a szegény
Az édes suttogás nesztét...

A borvásár célja, hogy a szállósgazdánál eladásra készletben álló borok, az eladási ügyleteket megdrágító közvetítés mellőzésével értékesíthetők legyenek s hogy a bor-készlet nagyrészeről, minőségéről és beszerzési forrásokról, a vevőközönség tudomást szerezen.

A borvásárra minden borfajtából 2 darab fél vagy 0.7 literes palack küldendő, a kiállító térdíjat nem fizet.

Debreceni Mezőgazdák Kereskedelmi Társasága.

A városházáról.

A főkapitány a Nagyerdő erdekében. Végh Gyula főkapitány üdvös beadványt intézett a városi tanáshoz, amely a Simonyi-uti és a nagyerdei utak megvédését célozza. Kéri a főkapitány, hogy nyisson utat a tanács a kórház háta megett, amelyen a teherszállító kocsik s különösen a kocsik közlekedhetnek. Az új ut nyitása által a gyönyörű Simonyi-ut szépségét rontó szekerek leszorulnak a mellékutra s a katonaság egyenes utat kap a nagyerdei lövöldéhez. A tanács a kérelmet kiadta a mérnöki hivatalnak, az előkészületek megtétele végett.

— Ajánlatok a rendőrségi ruhaszállításokra. Tegnap délelőtt kilenc órakor kezdte meg a kiküldött bizottság a rendőr- és hajdulegénység ruházatának szállítására vonatkozó ajánlatok felbontását. Az ajánlatok felbontásánál Veese Imre főjegyző elnökölt. Jelen voltak Magoss György dr. t. főügyész, Bekés Lajos, Somossy László biz. tagok és Rankai Jenő számtiszt. Az első ajánlat Moskovics Farkas és társa nagyváradi cégé volt cipő- és eszmaszállításra. A hat évi szállítást bagariabörből 30,801 korona 40 fillérért, boxbörből 44,527 koronáért vállalta. — Beck Vilmos és Fia pozsonyi cég az egyenruházatot 122,096 korona 28 fillérért szállítja 6 évre. Kereskényi István debreceni iparos a eszma szállításra 40,456 koronáért tett ajánlatot. — Takács Gábor és Takács Lajos 47,524 koronáért vállalkozik eszma és cipő szállításra. Mandel Lipót 41,055 korona 50 fillért számít a 6 évi eszma- és cipő-szállítványért. Az összegből hajlandó 2 százalékot engedni. — Özv. Grünbaum Mórné végösszeget nem jelöl meg ajánlatában, de a cipő- és eszmaszállítás elnyerése esetén az összegből 2 százalék engedményt tesz. Szedlak és Vámos debreceni cég a ruhaszállításra egységárakat tüntet fel ajánlatában. — Rosenthal H. és Társa budapesti cég ruhaszállításra vállalkozik, 156,130 korona 02 fillér összegért. — Varkoly József lábbeli készítő eszmaszállításra végösszeget nem jelöl meg. Egy pár eszmat 20 koronáért, egy pár cipőt 12 koronáért szállit. — Az ajánlatokat kiadták a számvevőségnek átszámítás céljából.

Szegényügyek. A város szegényügyi bizottsága tegnap délután ülést tartott. Jelen voltak Váczy János elnöke alatt Márk Endre, dr. Tüdös Kálmán, Biczó Gyula, dr. Balkányi Ede bizottsági tagok, Kiss Lajos szegényházi gondnok, Páyer József szegényügyi biztos és Illésy Gyula jegyző. A bizottság több folyó ügy elintézése után kérvényeket intézett el s három egyént felvett a szegényháza s hatnak szavazott meg állandó segélyt.

A „Debreczen“ szerkesztősege és kiadóhivatala Degenfeld-tér 2. sz.

A vargakerti tűzfészek.

Kitelepítését kéri a lakosság.

Debrecen, július 27.

A vargakerti nagy tűz alkalmával is felemlítettük, hogy a Vargakerti lakosság körében mozgalom indult meg az iránt, hogy a Balogh-féle gyárat, tekintettel annak tűzveszélyes voltára, kitelepítsék a kertből. A vargakerti lakosság mozgalmát az a körülmény támogatja, hogy a gyár teljesen fából épült alkotmány és csupa gyúlékony anyag van abban felhalmozva, minélfogva a mostanihoz hasonló veszedelem állandóan fennforog. Bizonyítja ezt az a körülmény is, hogy a gyárnak ez már a második leégése.

Néhány évvel ezelőtt ugyanis ugyanilyen sors érte a Balogh-féle telepet, mely annak idején pár száz öllel távolabb volt a mostani helyétől.

A vargakerti lakosság mozgalmá, mely így teljesen indokolt, valószínűleg eredménnyel fog járni. A lakosság céljának elérésére határozottabb eszközökhöz folyamodott. Ma délelőtt dr. Nyiri Ernő törvényhatósági bizottsági tag vezetésével küldöttséget menesztett a polgármesterhez, kinek a küldöttség szónoka az ügyben kérvényt nyújtott át. A kérvényben a vargakertiek hivatkoznak a gyár előbbeni leégésére és több akceptábilis okot és rülményt sorolnak fel arra nézve, hogy a gyárnak régi helyén való további fennállása tűzveszélyességénél fogva állandóan veszedelemmel fenyegeti a szépen fejlődő Vargakertet.

A polgármester szivesen fogadta a küldöttséget és megígérte, hogy megvizsgálhatja az ügyet, amely iránt biztosította a tanács jóindulatát.

A Csillag-utcai dráma színhelyén.

A gyilkosság borzalmas részletei.

Debrecen, jul. 27.

A „Debreczen“ egyik munkatársa ma lentjárt a vasárnap esti gyilkosság színhelyén és meghallgatta a borzalmas dráma minden szemtanuját, kiknek előadása nyomán még irtózatossabb, vérfagyasztóbb színekkel rajzolódik elénk a gyilkos állatias kegyetlensége és a maga megdöbbentő valóságában bontakozik ki az előre megfontolt szándékkal, páratlan cinizmussal, minden emberi jóérzést megcsufoló módon elkövetett büntény. A lapok a rendőrség által kiadott értesítés alapján közöltek tudósítást a gyilkosságról s az iszonyu drámának részleteit, vérrel itatott mozzanatait nem adták hiven vissza.

A szemtanuk elbeszélése után most a következőkben teszünk eleget a hü krónikás tisztének.

*

A gyilkos Debrecenben.

Mitráska Demeter vasárnap délután 4 órakor érkezett Budapestről Debrecenbe. Az állomáson tartózkodott hat óráig. Bár tudta, hogy a Csillag-utca 76. szám alatt laknak Kraft Szilárdék, de miután nem volt ismerős Debrecenben, el sem indult felkeresni a házat, hanem bevárta egyik debreceni barátját, ki vasuti alkalmazott és ezt kérte meg, hogy

kalauzolja el a Csillag-utóára. Ennek az embernek a nevét és kilétét még a rendőrség sem tudta megállapítani. A vasutas alighanem csak este hat órákor szabadult munkájától, mert Mitráska addig várt reá. Azután együtt elindultak a Csillag-utca felé. Közben néhány koresmába betértek. Háromnegyed hét órákor értek a Csillag-utca 76. szám alá. Csinos külsejű, keskeny homlokzatu ház van itt. Előtte az utcán gázlámpa. Mikor ideértek, Mitráska megkérte barátját, hogy várjon reá, mindjárt visszajön. A vasutas a gázlámpának nekitámaszkodva várt reá.

Mitráska bement az udvarba, az udvarbeliektől megtudta, melyik lakásban laknak Krafték, bekopogtatott és bement. Kraftné nem volt otthon. Pár perceel megelőzőleg a szomszédba ment át Láposyné Hegedüs Saroltához, ki barátnője volt. Utközben az utcán messziről meglátta Mitráskát. Szemeinek nem akart hinni és azzal nyugtatta magát, hogy az az alak nem is lehet Mitráska. Azután bement a házba. Mitráska Krafték lakásába érve, Kraftot és két gyermekét, a 16 éves Margitot és a 14 éves Lipót találta ott. Kraft éppen öltözködését fejezte be, mert sétára indult. Mitráskát nyugodtan fogadta, le is ültette. Mitráska a kis fiúval sört akart hozatni, de a kis Lipót azt válaszolta, hogy vasárnap lévén, nem lehet kapni a boltban.

Mitráska ezzel minden átmenet nélkül rákiáltott Kraftra:

— Hol van az asszony, számolni akarok vele.

Kraft nyugodtan mondta erre:

— Magának semmi köze az én feleségemhez.

Mitráska irtózatossá dühbe gurult, felugrott a székről és magából kikelve ordította:

— Nekem kell az az asszony!

Mitráska közvetlen Kraft mellé állott és dühösen kezdett neki magyarázni. A szobában levő két gyermek a nagy rémülettel nem figyelték meg, hogy mit beszélt a két férfi, de azt tudják, hogy az apjuk csitítgatni próbálta Mitráskát:

— Ugyan nem gyerek maga! Hagyjon fel az ilyen dolgokkal.

Mitráska egyszerre csak felordított:

— Én nem komédiázok! Kipusztítom az egész családot!

Megölik az apámat.

Hadonázás közben Mitráska kabátja ujjából leesett az oda elrejtett kétélű tör, melyet azonban kezével feltartott. A kis leány, Kraft Margit meglátta a fényes éles szereszámot, ijedten felsikoltott:

— Jaj apám, kés van nála.

— Hagyd lányom, nem félek én attól, — felelte az apa.

Mitráska ekkor kezébe fogta a tör és iszonyatos erővel torkon ragadta Kraftot és a falhoz nyomta. A megrémült leányka kiszaladt az udvarra, folyton segítségért kiáltozva, majd az utcára futott. — Ott megpillantotta a gázlámpánál állva azt a vasutas, ki Mitráskát a házhoz kísérte. A minden izében remegő leányka előtte állt összetette a kezét és úgy könyörgött:

— Menjen be! Megölik az apámat!

A vasutas megdöbbsent. Bement a házba. A leányka pedig tovább futott segítségért kiáltozva.

A gyilkosságnak a kisfiú is szemtanúja volt.

Mikor a kisleány kifutott az utcára és rémesen hangzott végig

rémült segélykiáltása, Mitráska elérkezettnek látta az időt, hogy gyorsan végrehajtsa sötét szándékait. — Kraftot pillanatra eleresztette és betette az ajtót. A 14 éves Lipót nevű kisfiú bentmaradt a szobában. Kraft látva, hogy a helyzet nagyon veszélyes, ki akarta kapni Mitráska kezéből a tör és eközben kezét több helyen mélyen bevágta az éles tör. Kraft nem birt Mitráskával, ki erősebb volt nálnál. Mitráska a szerencsétlen embert ismét torkon ragadta. A kis Lipót, a gyöngye gyermek, apja veszedelmét látva, megfogta a gyilkos kezét, melyben a tör volt, de erőtlén volt ahhoz, hogy az erős kart lefogva tartsa. Mitráska felkapta a kezét és a tör Kraft mellé döfte. A döfés után hatalmas vérsugár szökkenet elő. Mindezt látta a kis gyermek. Az a tudat, hogy apja halálos veszedelemben van, — óriási bátorságot öntött belé. Felragadott egy széket és a gyilkos felé sujtott.

Mitráska erre a törrel a gyermek fejére vágott, — mire a kisfiú megrémült és jajveszékelve kiszaladt az udvarra.

Mitráska még több tördöfést is tett. Kraft nyomban elvesztette eszméletét és a földre zuhant. Mitráska mikor meghallotta, hogy idegenek jönnek az udvarra s össze-vissza kiabálnak, de egyikőjük sem mer hozzá bemenni, — kinyitotta az ajtót s mintha csak — mint ezt a bosszujokban a gyilkosok ösztönszerűleg teszik — kérkedni akart volna áldozatával, Kraft véres testét kidobta az udvarra egy pocsolyába. Az udvar telve volt az utcáról betódult emberekkel, — de senki sem merte megközelíteni a dühöngő embert, ki felkapta Kraft fejét és még egy döfést akart rá mérni. Az udvaron állott az a vasutas, aki Mitráskát a házhoz kísérte. Ez megkapta a gyilkos kezében a tör és kicsavarta. Erre a többiek is rárohantak a gyilkosra és lefogták, majd rendőrt hívtak, ki Mitráskát megkötözte. Mitráska még ekkor is dühöngött. Vérszomjas exaltáltságában azt kiáltotta a rendőrnek:

— Eresszen el! Nem passzióból jöttem én Debrecenbe. Nemesak ezzel akarok én végezni. A többi még hátra van!

Hogy a vadlelkű ember Kraftnak talán éppen az egész családját ki akarta irtani, mutatja az, hogy a rendőrségen — mikor Kraftnéval szembesítették s mikor Kraftné rávallott, rákiáltott:

— Jól van. Magát is megölöm, csak kiszabaduljak a börtönből. Előbb maga fog meghalni!

Beszélgetés az özvegyvel.

Munkatársunk beszélgetést folytatott Kraft Szilárd özvegyével. Kraft Szilárdné 40 év körüli házasságban volt, egészséges arcú nő. Arevonásai elmúlt szépséget árulnak el. Margit nevű 16 éves leánya, igazi leányos szépség. Vonásain mélyes bánat vonul végig, szeméi a sok izgalomtól megtört fényűek, de ez még érdekesebbé teszik arcát. Nagyon szép, okos gyermek a 14 éves Lipót is. Fínom arca kifejezést ad annak a sok izgalomnak, mely szülei családi életében már évek óta napirenden van, melyek ugylátszik mély

hatást tettek úgy a leányra, mint a fiúra. Kraftnak jövedelemmel járó állása volt, így jó nevelést adhatott gyermekeinek. Még egy gyermekük van. Harmadik gyermekük 18 éves, Lajosnak hívják. Jelenleg Kolozsvárt az ottani kereskedelmi akadémiába jár.

Kraft Szilárdné erősen megviselte a sok izgalom. Múltatlanokodva fogadta munkatársunkat. Kezében éppen egyik helyi lap volt, mely ugyancsak kiméretlenül apasztrofálta őt. Kérte munkatársunkat, hogy cáfoljuk meg ennek a lapnak ránézve nagyon bántó közlését. Egyébként tagadja, mintha Mitráskával szerelmi viszonyt folytatott volna. Azt állítja, hogy férjével Kolozsvárt is a legjobb egyetértésben élt. Mitráska folyton üldözte szerelmével, de ő mindig elutasította, s mind mondja, sohasem hallgatta meg a szerelemrevágó, erőszakoskodó fiatalembert.

Különben is jobb társaságokban éltünk — mondotta Kraftné, — semhogy én elfogadhattam volna Mitráska udvarlását, de ez nagyon erőszakoskodó volt. Már nagyon kellemetlen volt, hogy Mitráska folyton tolazkodott és még én is azon voltam, hogy menjünk el Kolozsvárról. Az uram kérte az áthelyezését, de csak novemberben helyezték át Debrecenbe. En azért nem jöhöttem el, mert a kolozsvári iskolákba beiratkozott gyermekeim miatt ott kellett maradnom, Kolozsvárt egyébként is éves lakásban laktunk, így a lakást meg kellett tartanunk. Férjemet nagyon szerettem. Mikor ő Debrecenbe jött, akkor is állandó levelezésben voltunk egymással. Teljes egyetértés volt közöttünk, eltekintve egyszer-mászor előfordult perpatvartól, ami megesik minden családban. Juni 17-én értem jött szegény férjem Kolozsvárra. Még együtt csomagoltunk be mindent és aztán gyermekeinkkel indultunk Debrecenbe. Itt teljes boldogságban éltünk, míg nem jött az az ember, aki feloldta boldogságunkat és megölte szegény uramat.

Az asszony elbeszélése után keserves zokogásban tört ki. Keblére ölelte két gyermekét és úgy zokogtak tovább. Hogy fájdalom indulatuk lecsillapult, munkatársunk a kis Lipót kérdezte meg, ki a zokogástól el-el csukló hangon mondta el a rémes eset részleteit, melynek ő is szemtanúja volt.

A tragikus módon özvegyiségre jutott asszony gyermekével most a szomszéd házában lakó ösmerősénél Láposyné Hegedüs Saroltánál tartózkodik. A szerencsétlen Kraft, míg felesége Kolozsvárott volt, addig Láposynénál volt teljes ellátásban.

Láposyné szintén azt mondja, hogy Kraft jó viszonyban élt feleségével és azt állítja, hogy míg náluk lakott, soha egy rossz szót sem szólt feleségére. — Ugyanigy nyilatkozott Halmi Józsefné Csillag-utca 78. szám alatti lakosnő, kinél két hónapig volt ellátásban.

A rendőrségi jegyzőkönyv.

A rendőrségi jegyzőkönyv Kraftné tagadásával szemben a következőket állítja:

Kraftné mindaddig tagadta a szerelmi viszonyt, amíg Mitráskával nem szembesítették. Mikor azonban Mitráska szemébe vallott, beismerte, hogy két év óta szerették egymást Mitráskával. Majd elmondta, hogy szorosabb szerelmi viszonyuk három év óta tart. Ezt a viszonyt a férje a múlt év április havában észrevette és ekkor elhagyta. Külön költözött tőle és gyermekeitől. Ekkor összeállt Mitráskával. Novemberben férje áthelyeztette magát Kolozsvárról Debrecenbe. A gyermekek azonban állandóan leveleztek apjukkal és közvetítésük révén, minthogy közben rá is unt Mitráskára, kibékült a férjével és utána jött Debrecenbe.

Érdekes az asszony vallomásának az a része, hogy milyen körülmények között ismerkedett meg Mitráskával. Ugyan Kraftnének évekként ezelőtt fűszerüzlete volt Kolozsváron. Boltjával szemben levő házában lakott Mitráska, aki mindennap átjárt az üzletbe egyet-mást vászárolni. Ilyen alkalmakkor többször diskurálgtak s lassan ki-fejlődött köztük a vonzalom, melyből aztán bűnös viszony keletkezett.

Boncolás a kórházban.

Kraft Szilárd holttestét ma reggel a közkörház halottas házában Horváth Arthur

törvényszéki orvos felboncolta. A boncolás megállapította, hogy Kraft halálát közvetlenül belső elvérzés okozta, mely a tüdőt ért tördfés nyomán állott be.

A gyilkos sorsa.

Mitráska Demeter az ügyészség fogházában várja a földi igazságszolgáltatást. Ma délután fél öt órakor fevezették cellájából és a vizsgálóbíró kihallgatta. Kihallgatás után elrendelték ellene a vizsgálattal együtt a vizsgálati fogságot.

Készülő temetési botrány.

Kraft Szilárdot ma, szerdán délután öt órakor temetik el a Csillag-utca 76. számú gyászaházból. Kraftot a dohánygyárban a munkások nagyon szerették és becsülték és a munkások testületileg megjelennek a temetésen. A Csillag-utcán és a munkások között nagy izgalmat keltett az eset és az elvakult szenvedély most mindent Krafné terhére akar irni és — mint a Csillag-utcában szélteben-hosszában beszélnek — a kolnapi temetésen nagy botrányok várhatók és az asszonyt meg akarják kövezni.

Mindenesetre jó lesz, ha a rendőrség elkészül az esetleg kitörő tulzott szenvedélyek elfolytására, mert először is elevenek és holtak fölött ítélni nem a feleséggel szennvedély és egyoldali hangulat, de semmiesetre sem a néptömeg dolga. Az özvegyet különben ennek a híre annyira megviselte, hogy idegrohamokat kapott. Még ha vétkes is, még akkor is kiméletet érdemel. De hátha nem bűnös?

UJDONSÁGOK.

A János bácsi kulacsai.

Visszaemlékezés B. Nagy Jánosról.

Ismét kidőlt az élők, a küzdve-küzdők sorából egy jellegzetes alakja a debreceni polgárságnak. Aki 40 év óta küzdött a legelső sorában, amikor csak küzdeni kellett a függetlenségi elvekért, eszmékért.

Fájdalom, ma is csak még mindig küzdelem a sorsunk... Éppen azért elhunyt után is példaképpen lebegjen előttünk az elhunyt B. Nagy János bátyánk gyönyörű magyar alakja. — Kitarásával, erős hitével, rendíthetetlen bizalmával jobb jövőnkben, önzetlen, lelkes odaadásával harcainkban példaképet állított minékünk, hogy milyenek kell lenni az igazi független, kuruc, magyar hazafinak. Függetlenségi és józan magyar hazafinak. Nem hiába, hogy a boldogult Patay István vezetése alatt lépett ki a politikai küzdőterre János bácsi, változatlanul ugyanaz a magyarlelkű hazafi maradt.

Meg is érdemli, hogy érdemes és tanulságos életének kimagaslóbb eseményeit, alkalomadtán „bokrétába kössük.“ Most csak egy kedves kis részletet említünk fel gazdag életéből.

A debreceni polgárság báljai között övtizedek óta és során mindig legkedveltebb, legnépszerűbb bál volt a „függetlenségi kör bálja“... Hol a dali „körmagyar táncban“ összependültek az ezüst sarkantyuk... Miközben az „öregebbek“ a terített asztalok mellől gyönyörködtek fiaiknak, lányaiuknak szép magyaros mulatozásában.

Ilyenkor játszottak nevezetes szerepe-

ket a boldogult, kedves János bátyánknak, az „elnök bácsinak“ a kulacsai. Ugyanis egy hatalmas nagy kulacsról — a debreceni kulacsok ősanjáról — meg több apró kulacsokról van szó.

Ha valami kedves, előkelő vendégje volt a bálnak (pedig ilyenek mindig kerültek!), János bátyánk az oldalszobába félrehozta a vendéget, ahol már ott voltak a Kertészek, Zöldék, Haranghy Sándor bátyánk, a nyakas Öry Mihály meg többen, sokan a párt mindenkor vezérkarából és a kedves vendégnek a felkinált kulacsból, kulacsokból ilyenkor kellett áldomást inni hazafias beszéd, fogadalom kíséretében.

Thaly Kálmán, Bakonyi Samu, Rákosi Viktor, Benedek János, Hentaller, Papp Elek bátyánk! De, ki győzné felsorolni, hányan s még kiesodák? Ittak, hevültek a János bátyánk kulacsából, amelyben az igazi magyar barátság tiszta, nemes itala kotyogott...

Most árván maradtak ezek a kulacsok is! Meghalt a gazda, aki a barátság, szeretetnek nemes italát töltögette beléjük.

— **Mai *árcánk.** A „Debreczen“ mai tárcáját Rudnyánszky Gyula költeményeiből adjuk. A hánytvetett sorsu nagy költőt, a lapunkban is megirt legutóbbi hurcoltatásai után, oly szeretettel és lelkesedéssel karolták fel az amerikaiak és amerikai magyarok. Most már remélhető, hogy „révbe ér hányt hájója“. Meg is érdemli; mert a Rudnyánszky költészete nem divatot majmoló, sem saliangos vicinális költészet, hanem ami a határdombokat túlszárnyalja! Korunk összes költői között az első sorába tartozik Rudnyánszky, ezért értették meg az amerikaiak is.

— **Kossuth Ferenc Szávay Gyulához.** A V. H. O. Sz. ez évi közgyűlésén elhatározta, hogy Kossuth Ferencet táviratilag üdvözölni fogják. Kossuth a táviratra Szávay Gyulának a következő sürgönyválaszt küldte: „Nagyságos Szávay Gyula urnak, Debrecen. Vidéki hírlapírók szövetségének üdvözlését köszönöm és szívből viszonzom. Jól esik lelkemnek azok szeretete, kik közérdekű tevékenységükkel a nemzet ügyét szolgálják. Koronázza siker a toll harcossainak nemes munkáját. Hazafiui üdvözlettel: Kossuth“.

— **A Petőfi-dalkör felhívása.** A Petőfi-dalkör elnöksége — hogy az elszállásolás- és ellátásról kellő időben gondoskodni lehessen, mindazokat, kik a segesvári kirándulásban résztvenni óhajtanak, még egyszer felhívja, hogy résztvevőket Sinay Imre urnál (Magyar-francia biztosító társaság Miklós-utca 1. sz. alatt) ma, azaz szerdán délután öt óráig bejelenteni sziveskedjenek.

— **Nagy hőség áldozatai.** Pár nap óta olyan hőség dühöng, aminőre talán még legöregebb Afrika-utazók sem emlékeznek, ha Szahara helyett a vén Európába tennének kirándulást, Debreczenben is szinte elvi selhetetlen a forróság, amely még kegyetlenebb a főváros izzó falai közt. Budapesti tudósítónk jelenti, hogy ott a hőségnek több áldozata van: a Belvárosban sokan összeestek és többeket halálukba vittek a mentők a Rókus hórházba.

— **Közszállítások a kamaránál.** A debreceni kir. ítélőtábla faszükségletére pályázatot nyitott. — Ajánlatok szeptember 12-ig nyújthatók be. Az aknasugatagi sóbányahivatal egy templom bádoggal befedésére pályázatot nyitott. Ajánlatok 1909 augusztus 9-ig nyújthatók be. A debreceni állami mentelep zab- és kenyérszállításra írt ki pályázatot, melynek határideje 1909 aug. 26.

— **Az utszélről.** A Debreczen—buda-pesti vonal mentén egyik legforgalmasabb állomás a püspökladányi állomás. Erdély, Oláhország utasközönsége itt elegyedik össze az Alföld zónátjáró vándoraival.

Ideje is volna már, hogy a ladányi állomást is kiépítsék. Egy azonban ma is páratlan és elsőrangú ezen az állomáson, tudniillik a vendéglője.

*

Mintaserü az „Ottó bátyánk“ debreceni vasuti vendéglője is. Ami nem is csodálható olyan vendéglős és vendéglősné mellett, mint Ottóék, a remek helyiségekben.

Hanem azért a ladányi Kornost, az öreg állomás vendéglőjét is dícsérni kell! Konyháját, pincéjét dícsérik is sokan. Így például Debreczenben is van egy társaság, mely hetenként kijárogat a ladányi állomásra ozsonnázgatni, borozgatni...

Ha pedig valaki *tamaskodik* ebben a hírűben! Tudakolja meg dr. *Derekassy* Pista barátunktól, az államvasutak népszerű egészségügyi tanácsosától; mert Pista barátunk egyik legszorgalmasabb tagja ennek a zónázó és zónás vándor asztaltársaságnak.

— **Kifosztott kereskedő.** Érzékeny kár érte Kállai Sándor földesi kereskedőt. Ugyanis körülbelül 200 korona értékű ékszerrel elloptak tőle. Kiderült, hogy a lopást Szörnyü Teréz nevű 13 éves eselédleány követte el, akit Debreczenbe éppen akkor fogtak el, mikor el akart szegődni. Szörnyü Teréz beismerte tettét s az eljárást ellene megindították.

— **Rejtélyes haláleset.** A bősörményi csendőrséget tegnap óta rejtélyes ügyben nyomozott. A nyomozás egy gyanus haláleset körül kerekedett. Varga Gábor napszámos ember tegnap a mezőn munkaközben hirtelen rosszullett és pár pillanat alatt meghalt. A megindult mende-monda szerint Varga nem természetes halállal mult ki. Mivel pedig erre nézve különböző gyanuok merültek fel, a csendőrség nyomozni kezdett. A hullát azonban felboncolták és kitént, hogy a napszámos halálát agyaguta okozta.

— **Elütötte a kocsit.** Súlyosabb kimeneteli baleset történt ma délelőtt a Piac-utcán. A Nagytemplom előtt egy sebesen száguldó kocsit elütötte Kovács Mihályné hadházi asszonyt. A szerencsétlen asszonynak az elgázolás következtében eltört a vállperce. Veszedelemes sérüléseivel a mentők beszállították a kórházba. A vigyázatlan kocsis ellen a hatóság megindította az eljárást.

— **Hogyan védekezzünk a peronospora ellen?** Darányi földművelésügyi miniszter rendeletére rövid tömör alakban, valóságos népies kiadásban adta ki a m. kir. Ampelológiai Intézet a peronospora elleni védekező utmutatást. A füzethez egy pompás színes tábla is van mellékelve, mely felüti a peronosporának nem csak a levélen mutatkozó kártételeit s a fertőzéseknek legelső nyomait, hanem egyben még a fiatal bogyókon jelentkező támadásait is pontosan ábrázolja. Ez különösen azért nagyon fontos mert szőlősgazdáink ezt az alakját a peronospora okozta fűrpusztításoknak nem ismerik eléggé. Miután az idén nem egy helyütt a peronospora éppen, mint fűrpusztító okoz károkat, ez a védekező utmutatás nagyon kapóra jön. Ajánljuk szőlősgazdáinknak figyelmébe ezt a gyakorlatilag nagyon fontos füzetkét, melyet mindenki azonnal ingyen megkaphat, aki ezért levelező-lapon a m. kir. Ampelológiai Intézethez fordul. Címe: Budapest, II., Debrői-ut 15. szám. Kaphatók ezek a füzetek a vincellér-iskolák igazgatóinál és a szőlészeti és borászati felügyelőknél is, kiknek a gazdák között leendő szétosztás céljából, nagyszámu ilyen utmutatás küldött szót.

— **Szerencsétlenség a malomban.** Ma délelőtt az Erzsébet-malomban súlyos szerencsétlenség érte Tarjányi Lajos ács mestert. Tarjányi

a malom második emeletén dolgozott, hova valami gépet akartak felhuzatni. Teendője közben elvesztette az egyensúlyt és lezuhant a magasból. Az esés következtében a szerencsétlen ember fején nagyon súlyos zúzódásokat szenvedett. A mentők Dobozi-utca 3 szám alatti lakására szállították.

— Gyógyíthatatlan betegség miatt.

Balmazújvárosról jelentik: Leiter Imre ottani kisbirtokos ma délelőtt felakasztotta magát. Leiter szelűtött ember volt és régebb idő óta betegedett. Tettét valószínűleg betegsége miatt követte el.

— Az Arany Bika Mulató körül.

Kimondhatjuk már most, hogy az Arany Bika Mulató Debrecen egyedüli, de méltán népszerű és tényleg fővárosi nivón álló szórakozó helye. Aki valami jóízű dolgot, vagy pajkos mókát akár végig élvezni: az egyenesen az Arany Bika Mulatóba megy. Ez természetesen is akkor, midőn a Mulatóban még e héten alkalmunk van a legnagyobb magyar komikust, Baumann Károlyt látni és hallani. The Johnns komikus zsonglőrök kacagtató produkcióit tapsorkánál honorálja a publikum. Brothers Griff, a plasztikus mutatványok nagymesterei, erejükkel ugyancsak bámulatba ejtik közönségünket. A 6 Vinetas lánnyal, kik bájos zenei jelenetet adna elő, szeretne az ember reggelig trombitálni. A magán szereplők mind a nagy siker érdekében jelentkeznek. Arnyai zseniális imitációit csudálják meg, Fenyvessy Ernának behízelt megjelenését és gyönyörű hangját, Sellő Frincinek naiv merészségét. Elli Flott gyönyörű táncában nem tudunk eleget gyönyörködni. Az ujonnan bemutatkozott Arany Sári eleven szubrette. Ennyi szép nő majdnem sok egy estére. Ilyen műsor mellett nem is csoda, ha a publikum mulat és tapsol, vagy tapsol és mulat, ami aztán kedvezően bélyegzi meg az egész estét. Mi kell egyéb, taps és kacagás. Az pedig van bőven.

— **A nap halottai.** A tegnapi nap folyamán az állami anyakönyvi hivatalban a következő haláleseteket jelentették be: Birinyi Ferenc ref. 74 éves, Nagy Mária ref. 7 hónapos, Ozv. Toldi Sándorné ref. 62 éves, Augi Lajos ref. 4 hónapos, Madai Vanda ref. 5 éves, Gyöngyösi János ref. 2 hónapos, Bodnár Miklós ev. 47 éves, Ozv. Goszheb Mártonné izr. 71 éves.

— **Csemege akác méz.** 84° cukor tartalommal Váray József kereskedésében Piac-utca, városi uj bérház.

— **Desifin,** lábizzadási ellen. 70 fillér. Rickl József Zelmossal.

— **Mentze Henrik** áruházában a legjobb minőségű fésűk, fésű készletek, fejdíszek, hajtűk, illatszerek és szappanok, olcsó szabott árak mellett kaphatók.

— **Táncrendek** és jelvények, báli kelékek legszebb kivitelben Dávidházy Kálmán és Tsa cégnél rendelhetők meg.

Mi az ujság.

Érdekesebb esetek mindenfelől.

Lóverseny Konstantinápolyban.

(Egy magyar gróf kapta a kizárólagos jogot.) Az alkatmányos Törökország, a megifjodott törökök jóban, rosszban követni akarják az európai kulturállamok példáját s minden tekintetben beakarnak rendezkedni művelt nyugotnak. Lehet, sőt csaknem teljességgel bizonyos, hogy a kulturmozgalom kapcsolatos Törökország mostani helyzetével, mert az ujszülött reformtervei elsősorban pénz után áhítóznak s a régi korszak hagyatékában Abdul Hamid vagyonán kívül csak teméntelen adósságot találtak.

Ez az oka, hogy a konstantinápolyi kormány szerződést kötött egy magyar mágnással, állítólag Szápáry Pál gróffal, megad-

ván neki, tekintélyes ellenérték ellenében, a kizárólagos jogot lóversenyek tartására. A szerződés kész van és csak a török képviselőház jóváhagyó végzésére vár.

Szó van arról is, hogy Konstantinápolyban magyar pénzen nagyszabású mulatót építenek, olyat a minő Budapesen Ós-Budavára volt.

A román trónörökös Budapesten.

Ferdinánd román trónörös tegnap reggel átutazott Budapesten. A trónörökös Manó százados hadsegéd kíséretében reggel 7 óra 30 perckor gyorsvonattal Sinaiából a nyugati pályaudvarra megérkezett. A pályaudvaron a trónörökös Paul Ágoston, a budapesti román főkonzulátus elnökszerinti ügyvivője és Havriár György állomásfőnök fogadták. A trónörökös aki idáig hálókosiban jött, 7 óra 55 perckor tovább utazott Bécsbe. A magyar államvasutak igazgatósága szalonkocsit bocsátott rendelkezésére. Ferdinánd trónörökös Lipesebe utazik, hogy részt vegyen a lipesei egyetem ötszáz éves fennállásának ünnepségén, amely egyetemnek valamikor ő is hallgatója volt.

Klein Pál Lipót csődügye.

A Haverda-ügy egyik szereplője, Klein Pál Lipót szövetkezeti vezérigazgató pénz intézetének, az „Erzsébetvárosi és Terézvárosi Takarékpénztárnak” a csődügye foglalkoztatta ma a budapesti kereskedelmi és váltótörvényszéket. A csődöt Lichter Gyuláné magánzónő kérte a szövetkezet ellen, amelynek részjegyse volt 240 korona erejéig. A csődöt azért kérte, mert a felmondott részjegyekre nem kapta vissza a befizetett összeget. A csődügyet Ipvicz bírő tárgyalta. Döntésre nem került sor, mert Lichter Gyuláné jogi képviselője azt a kifogást emelte, hogy szövetkezeti tagnak nincsen joga csődöt kérni. Az iratok bemutatására, amiből az derül ki, hogy ezt a követelést a bíróság már megígérte, a bíróság elhalasztotta a tárgyalást.

Öngyilkosság a szeparében.

Budapestben Leitgeb Mihály 21 éves mozikézeli, a Thököly-ut 22. szám alatti kávéház egyik szeparéjában mulatott. Hirtelen elkapta a revolverét és mellbe lőtte magát. Életveszélyes sérülésekkel került a Rókus-kórházba, ahol haldoklik. Öngyilkosságának okát nem tudják.

Rablógyilkosok az üzletben.

Amíg az országot lázas izgatottságban tartják a biharmegyei uri rablóbanda üzemei, máris egy újabb vakmerő rablás történt az országban. A fogarasmegyei Felső-Árpáson történt az eset. A minap este a kis oláh faluban egy hatalmas termetű oláh lépett be Klein Dávid üzletébe. Utána több marcona kinézésű ember sompolygott be, mindnyájan puskákkal felfegyverkezve. A rablók egy firkós bottal rögtön leütötték Klein feleségét, akinek a segélykiáltásaira a szomszédok figyelmessé is lettek. A rablók, hogy elriaszassák őket, valóságos sortüzet adtak. Több mint kétszáz lövést tettek, ami annyira megremítette a szomszédokat, hogy behúzódtak a lakásaikba. Többen meg is sebesültek. Bent azután öt rabló hozzálátott a fosztogatáshoz. Elvittek ezernyolcszáz korona készpénzt, egy ötezerkoronás betéti könyvet, harminc korona értékű boeskort, sok ékszer és ruhaneműt. Távozásuk után rémes látvány tárult a szomszédok szeméi elé. Kleinné össze-vissza szurkálva, ajka felhasítva, feje bezúzva. Férjének betörték az oldalbordáit, fejét bezúzták a testén több mint harminc késszurást ejtettek. Mind a kettő pár óra múlva kiszenvedett. A esendőség jó későn üldözőbe vette a haramiákat, akiknek vezére állítólag egy katonaszökevény. Tanyájuk a havasokban van s hozzáférhetetlen üregekben lehetetlen elfogni őket. Az egész haves alján nagy az izgalom és a rettegés, mert attól félnek, hogy a vakmerő haramiák megismétlik támadásukat.

Egy debreceni rendőrtiszt naplójából.

Egy rejtélyes gyilkosság.

A Csillag-utcai, páratlan cinizmussal elkövetet gyilkosság juttat eszembe egy esetet, mely mintegy 10—11 éve történt Debrecenben, a Péterfia-utcai temetőben. A debreceni heti- és országos vásárok alkalmával én tartottam fenn a rendet a kirendelt rendőrbiztosok- és legónységgel s egy októberi vásár alkalmával, ugy a délelőtti órákban, az egyik rendőröm (akkor még pandur) előbem állított két kupec forma embert, akik a lóvásárban összeverekedtek.

Miután kihallgattam őket, botrányos magaviseletért valamennyit pénzbírságra büntetvén őket, a vásár területéről eltávolítottam mindkettőjüket.

Másnap reggel ugy 5 óra tájban, még az igazok álmát aludtam, midőn egyik pandurom jött felkelteni, hogy a péterfiai temetőben gyilkosság történt s hogy menjek ki azonnal a helyszínére.

Az akkori v.-bíró H. . . i volt, ki nagyon szerette a titokzatos eseteket és én azonnal értesítettem ugy őt, mint a rendőrorvost a dologról, magam pedig kocsin siettem ki a helyszínére.

A temető hátulsó elhagyott részén láttam egy néhány vén asszonyt csoportosulni s rögtön tudtam, hogy ott lesz az áldozat is.

Csakugyan így is volt.

Ott feküdt a földön rémesen szétzúzott, hogy ugy mondjam szétvert koponyával egy ember, kire, hogy ránéztem, azonnal felismertem azon kupeczek egyikét, kiket előtte való nap a vásártéren megbüntettem és pedig a jobb kezén levő véres vászon kötelékről, mellyel a keze feje be volt kötve, de amelyik előtte való napon egész tiszta volt s csak a gyilkossal való dulakodásban szennyződhetett el.

Felvettem aztán a hosszú jegyzőkönyvet, miközben megérkezett az orvos, ki a már órákkal ezelőtt beállott halált konstataulta s megállapította, hogy a szerencsétlen fejét valami hatalmas sulyu vaslapáttal vagy bottal verték széjjel.

A legszeleesebb körü nyomozás indult meg, ugy részemről, mint a vizsgálóbíró részéről.

En akaratlanul is azon egyénben gyanítottam a gyilkost, ki a meggyilkolttal az előző nap a vásárban összeverekedett.

Előállítottam az illetőt azonnal, kit édes álmából vertek fel, de egész sereg tanuval igazolta alibijét s így ellene a vizsgálatot meg kellett szüntetni.

Három hévig dolgoztunk válllvetve a vizsgálóbíróval, de dacára a számtalan kihallgatott tanuknak s a legodaadóbb lázas munkának, — eljárásunk eredményre nem vezetett.

S így a véletlenre kellett biznunk az ügy felderítését, mely azonban a mai napig sem következett be. O. L.

TÁVIRATOK.

A cári pár utazása.

Berlin, július 27. A cári pár megérkezése Hemmelsmarek kastélyba ma reggel várható. Az orosz cári flotillából csak a Standard jacht megy Hemmelsmarekba, a többi hajó egyenesen Kielbe megy és Cuxhavenben fogja a cárlátogatás végét bevárni. A cári pár teljes két napig marad Hemmelsmarekban és csak azután megy vissza a Standard fedélzetére. Csütörtökön délelőtt a cár flotillája elhagyja a német vizeket és Angliába megy, ahova a cári párt Henrik herecegné is elkíséri.

Véres szerelmi dráma.

Titel, július 27. Vines Boda földbirtokos észrevette, hogy unokatestvére feleségével szeretkezik. Ezért

megakarta fenyegetni. Mikor azonban e szándékát végre akarta hajtani, felesége lekapta a falon függő fegyvert és agyonlőtte.

A perzsa sah végkielégítése.

Teherán, július 27. A Reuter-ügynökség úgy értesül, hogy a kormány kész a trónjától megfosztott szultánnak 5000 font sterling évi járadékot adni oly feltétellel, hogy az országot azonnal hagyja el.

A lövőpetrii rejtély.

Nyiregyháza, július 27. A lövőpetrii gyilkosság ügyében az ügyészség elkészítette a vádiratot. Roth Albert földbirtokos hitestársán elkövetett szándékos gyilkossággal, a cselédek bünrészességgel vádolja a vádirat, melyet pénteken tárgyal a nyiregyházai törvényszék vádtanácsa.

A krétai ügy.

Kána, július 27. Az angol és francia csapatok még a délelőtt folyamán, az orosz csapatok meg délután elhagyták Kréta szigetét.

Határsértő montenegróiak.

Gasco, július 27. A montenegrói határszélen határsértés történt. Egy montenegrói őrzőugyanis átlépte a határt. Az őrzőugyanis figyelmeztették. Azonban a felszólításra nem reagált. Erre rálőttek. Csatározás fejlődött ki, melyben elesett egy montenegrói és egy magyar csendőr.

A kolera.

Berlin, július 27. A Königsbergben kolera gyanúja miatt elkülönített személyeket, a kolerában meghalt Whitefield nevű amerikai nejt és azokat a vasúti hivatalnokokat, kik a betegekkel érintkezésbe jutottak, ma elbocsátották a kórházból.

György herceg ekzekválása.

Belgrád, július 27. Egy francia bank a belgrádi törvényszéknél végrehajtást kért vezetni György herceg ellen, aki 100000 koronával tartozik a banknak, azonban nem fizet. Az ügyben megindult az eljárás, de valószínű, hogy nagyobb bonyodalom nem lesznek belőle, mert a király rendezni fogja a könnyelmű herceg adóságait.

Közgazdaság.

Budapesti gabonatözsde.

(Déli zárlat.)

Budapest, július 27.

Buzakinálat és vételkedv mérsékelt. — Nyugodt irányzat mellett 18000 métermázsza került forgalomba kezdetben 10 fillérrel olcsóbb, később 5 fillérrel olcsóbb áron. — Egyéb gabonanemek nyugodtak. Idő: szép.

Buza októberre	13-47-48
Buza áprilisra	13-74-75
Rozs októberre	9-83-84
Zab októberre	7-65-66
Tengeri júliusra	0-00-00
Tengeri augusztusra	7-80-81
Tengeri májusra	7-07-08
Repece augusztusra	13-85-95

A „DEBRECZEN”
szerkesztősége és kiadóhivatala
Degenfeld-tér 2. sz.

Az „URANUS” mai műsora.

Miss Luggini utolsó fellépte. Tegnap este mutatta be az Uranus színház zsufolásig telt nézőtér jelenlétében legújabb műsorát a legnagyobb siker mellett. A műsor egyes száma egytől-egyig kifogástalan felvételű, remek szép ujdonságok voltak s legjobban Shakespeare nagyszerű szindarabja: Clespatra, ez a pompás művészi felvételű kép tetszett. De rengeteget mulatott a közönség a Házmeztér ézüstlakodalma című kitűnő bohózat látán is s élvezettel nézte végig az összes képeket. A műsor keretében fellépett Miss Luggini 8 akrobata kecskéjével és az általánosan közkedvelt The Revells komikus akrobata nyújtótornászpár is. Ma mindenben megismétlik fél 9 órai kezdettel a tegnap esti 2 óras előadást s ezt annival is inkább ajánljuk mindenkinek figyelmében, mert ma lép fel utoljára Miss Luggini, még csak ma látható ez a nagyszerű attrakció az itt következő műsor keretében

1. **Petroleum robbanás Párisban** (1909 március hóban.)
2. **A rossz gyám.** (életkép.)
3. **Ezüst lakodalom a házmeztérnél.** (Óriási bohózat.)
4. **Sárga veszedelem.** (Látványosság.)
5. **Miss Luggi utolsó előtti fellépte** 8 kaukázusi akrobata kecskéjével.
6. **Clespatra.** (Szinmű, Shakespeara után.)
7. **Panamák gyártása.** (Színes természeti fölvetel.)
8. **Kedvencz baba.** (Bohózat.)
9. **The Revells komikus nyújtótornászok** fellépte.

Előadás kezdete este pont fél 9 órakor. — Két óras előadás.

Helyárok mint rendesen.

— Kedvezményes-jegy ma nem érvényes. —

REGÉNY CSARNOK.

A nagy rejtély.

— Folytatás. —

— Én most egy jóvendölést kockáztatok. Azt mondom, hogy Dexterben csalódni fog. Nemesak hogy semmi meglepetést nem fog mutatni, de merészen azt fogja állítani, hogy megesalattott, bolonddá tétetett egy szándékosan hamisan elmondott tényállás által, mit saját büne érdekeiben, maga Beaulyné terjesztett a kérdéses éjjeli kalandról. Már most mondja, ha Dexter csakugyan megkísérli ily módon az ártatlan nő iránt táplált gyanújának megújítását, meg fogja-e ez ingatni saját véleményébe helyezett bizalmát?

— Végkép meg fogja semmisíteni véleményembe helyezett bizalmamat, erről biztosítom Playmore ur.

— Helyes. Megvárom kegyedtől, hogy bármiképp fordul a dolog, irai fog nekem s erősen hiszem, hogy a hét letelte előtt egy véleményen leszünk. A legszorosabb titoktartásra intem a Dexterről mondottakra vonatkozólag. Még nevetem sem említse, ha látja Dextert. Így gondolva róla, ahogy most gondolok, inkább a hóhér kezéhez akarok hozzáérni, mint e szörnyetegéhez! Isten áldja kedves Eustaceném! Isten önnel!

Igy bucsuzott el Playmore ur a szálloda kapujánál.

XXXV. Fejezet.

Playmore ur jóvendölése.

Nyole és kilenc közt este érkezünk Londonba.

Szokott rendszerességéhez hiven, Benjamin gazdaasszonyának sürgönyözött, hogy tíz órára estelivel várjon bennünket s az ál-

tala rendesen használt bérkocsist az állomásra küldje értünk.

A villához érve, percig várnunk kellett, míg egy kis pony-kocsi eltávozott Benjamin ajtajától, mielőtt mi ott megállhattunk. A pony-kocsi igen lassan robogott el mellettünk, makra pipás durva kinézésű ember hajtotta. A durva férfi nélkül ismerősnek látszott volna a kocsi. De így nem gondoltam többé a dologgal.

Benjamin tiszteletre méltó öreg gazdaasszonya felnyitotta nekünk a kert ajtaját s megijesztett engem a hála zajos kifakadásával, melyekkel urát fogadta.

— Istennek legyen hála, uram! — kiáltott — Azt hittem, hogy már sohasem tér vissza!

— Baj van? — kérde Benjamin, saját áthathatlan nyugodt modorával.

A gazdaasszony e kérdésre reszketni kezdett s e titokteljes szavakra fakadt:

— Eszem fel van dülva, uram s vajjon baj van-e vagy nincs, az több, mint a menyit mondhatok. Órákkal ezelőtt egy ismeretlen férfi bejött és kérdezősködött... — itt elakadt az érdekes nő, mintha egészen ki lenne forgalva önmagából, percig mintegy öntudatlanul urára bámult, azután egyszerre hozzám intézte szavait.

— És kérdezősködött, — folytatá — mikor várjuk vissza kegyedet, nagysád. Elmondtam neki, mit sürgönyözött uram s erre az ember azt mondja: — Várjon egy percig, rögtön visszajövök. Pere alatt vissza is jött és egy „valamit” vitt karján, mi véretem megfagyasztotta ereimben — igazán és tetőtől talpig megreszkettett. Tudom, hogy meg kellett volna akadályoznom; de nem bírtam a lábomon állani, nemhogy még azt a nagy embert a házból kitehettek volna.

(Folyt. köv.)

A cséplés kezdetén

ajánlok: gépolajzókat, tömitéseket,

I. rendű gépszijat.

buzaminőség mérő és egyéb mérlegeket, általában minden gépészeti cikket

Sesztina Lajos

vaskereskedése DEBRECEN
23 Piac-utca 23. szám alatt.

— Akar Ön eredményesen hirdetni?

— Kérje a 412. számú telefont!

Boros hordó

gyártás és raktár
minden nagyságban

Margit-fürdőtelep.

Ugyanott ajtós hordók vannak raktáron 1200-1500 literesig. — Iroda: PÉTERFIA UTOA 76. szám alatt. — Kádárségédek fölvetetnek.

A

„Gyöngyvirág Crème“

az arckrémekek gyöngyvel
Szeplő, májfoltok, pattanások s
bőrbajok ellen kiváló jó szer. Si-
mává, fehérré s üdévé teszi az
arcbőrt! Sem higanyt, sem ólmot
nem tartalmaz. A nappalra
való kréme nem zsiroz, míg az
éjjelre való zsiroz. Egy tégely
ára egy korona. Kapható:

Mihalovits Jenő

„Kigyó“ című gyógyszer-tárában.
DEBRECEN.

Arlejtési hirdetés.

Debrecen sz. kir. város közön-
sége a város régi belterületén és az
ahoz csatolt részeken mintegy 1400
drb kataszteri fixpont állandósítására
szolgáló testek szállításának biztosí-
tása végett zárt versenytárgyalást
hirdet.

A fixpont test 3 részből áll,
ugymint: a rajzban feltüntetett ko-
vasolt vascsöveket magában foglaló
cement-beton tömbből, a két ková-
csolt vascsövből és a tömböt fedő
terméskő lapból.

Ajánlat csak az egész teljesen
kész testnek szállítására tehető.

Részletes tervrajz és a szállítási
feltételek a városi mérnöki hivatal-
ban (Simonffy-u. 2. II. emelet) a hi-
vatalos órák alatt délelőtt 8—1 óráig
megtekinthetők, hol a kívánt felvil-
lágosítások is megadatnak.

Ajánlatok lepecsételt borítékban
„Ajánlat a kataszteri fixpontok ál-
landósítására szolgáló testekre“ fel-
irattal a polgármesteri hivatalhoz
1909. évi augusztus 15. napján d. e.
10 óráig nyújthatók be.

Az ajánlatban kiteendő, hogy
pályázó a tervet, feltételeket és a
helyi viszonyokat ismeri.

Az ajánlathoz csatolandó a házi-
pénztári hivatalnál letett, az aján-
lati összeg 5 százalékanak megfelelő
bánatpénzről szóló letéti jegy.

Az ajánlatok 1909. évi augusztus
hó 15. napján d. e. fél 12 órakor
fognak a polgármesteri hivatalban
nyilvánosan felbontatni.

Elkészve érkezett, javított vagy
hibás kitételeket tartalmazó, vala-
mint ezen kiírástól eltérő ajánlatok
figyelembe nem vétetnek.

Ajánlattevők ajánlataikkal a
végleges döntésig kötelezettségben
maradnak.

Debrecen sz. kir. város fenn-
tartja magának a jogot arra nézve,
hogy az ajánlatok közül szabadon
választhasson és esetleg az ajánlatok
mellőzésével a szállítást más módon
biztosíthassa.

Debrecen, 1909 július 26.

Kovács József sk.
polgármester.

M. kir. államvasutak üzletvez. Debrecenben.

23,316—1909. sz. II. oszt.

Pályázati hirdetés.

A Debreczen állomáson levő postaépü-
letnek két, összesen 269 m² alapterületű föld-
szintes szárnyval való bővítésével, a jelen-
legi összesen 382 m² alapterületű földszinte-
szárnyak emeletesre építésével és az egész
épület megfelelő belső átalakításával kapeszo-
latos alábbi minták u. m.:

- a) a bontási, föld, kőműves elhelyezési
és cserépfedő,
- b) kőfaragó,
- c) ács,
- d) asztalos, lakatos, üveges és mázó,
- e) vas és végül
- f) bádogos, munkák előállítására ezennel
nyilvános pályázatot hirdetünk, melyre a kel-
lőleg kiállított és felbélyegzett ajánlatok leg-
később 1909. évi augusztus hó 6-án déli
12 óráig a m. kir. államvasutak debreceni
üzletvezetőségének titkárságánál benyuj-
tandók.

Később érkező ajánlatokat nem fogunk
figyelembe venni.

A fent felsorolt egyes munkacsoportokra
külön-külön teendő ajánlat.

A tervrajzok, a szerződési tervezet és a
feltétfüzetek a magyar királyi államvasutak
üzletvezetőségénél Debreczenben Piac-u. 18.
sz. II. emelet 19. sz. a hivatalos órák alatt
megtekinthetők és ugyanott a pályázati fel-
tétel az ajánlati szöveg és az ajánlati költ-
ségrészek munká csoportonként kettő
koronáért megszerezhetők.

A tervek és egyéb iratok posta útján el-
nem küldetnek, a pályázati feltételeket, az
ajánlati mintát és költség-számításokat pedig
csak az összeg előzetes beküldése után
küldi meg az üzletvezetőség.

Bánatpénz fejében legkésőbb 11. évi
augusztus hó 5-én délelőtt 11 óráig az aján-
lati végösszeg 5 százaléka teendő le kész-
pénzben, vagy állami letétekre alkalmas ér-
tékpapirokban a debreceni üzletvezetőség
gyűjtőpénztáránál.

Debrecen, 1909 július hó.

Az üzletvezetőség.

Hol van a fogorvos? EGYHÁZ-TÉR 3.
~ SZÁM ALATT ~

Molnár Testvérek

gramafon és lemezujdonságok raktárában, hol mindenkit meg-
neveltet. Legujabb felvételek: Baumann Károly, Atyai tanácsa,
Marcsa lánya esküvőjénél. RÓZSA LAJOS legujabb magyar nő-
tája Nem tud senki semmit rólam. Schlezák leghiresebb opera énekes.
Környei Béla pesti opera énekes legujabb felvétel. Tessék meggyőződni. 30

KOVALD PÉTER ÉS FIA

cs. és kir. szabadalm. kelme és szőrme-
festő, vegytisztító és gőzmosó-gyár
BUDAPEST, VII., Szövetség-utca 37.

Megbízói kényelmét szem előtt tartva elhatározta, hogy minden tekintélyes vidéki városban képviselő-
létesít és ezáltal módot nyújt a nagyérdemű közönségnek arra, hogy cégét — a csomagolás és postakölt-
ségek mellőzésével — közvetlenül felkereshesse **SCHWARTZ R. Debreczen Dégenfeld-tér 8. szám** vette
át a képviselőt és a gyár rendes árában vállalja az uri-, női- és gyermeköltönyök, diszitó és butorszövetek,
függönyök, kézimunkák, szőnyegek, csipke és végárúk, szőrmék stb.ik vegytisztítását és festését. **Ugyiszin-
tén ágytollak tisztítását és fehéreműek mosását is.** A nagyérdemű közönséget biztosítva kifogástalan
munkájáról és mindenkor méltányos áráiról, szíves jóindulatába és figyelmébe ajánlja a képviselőt és
számos megbízatást kér a

Kovald Péter és Fia cég.

Szólótulajdonosok gyári árban szerezhetik meg a legjobb rendszerű
francia **Gyöngyharmat** és **Győzőpermetezőt**, továbbá
a gumitömlőnek tartósabb s a permetezőhöz szükséges sárgaréz
csigatekeres tömlőt, egyedüli helyi elárusítónál

MÁTHÉI JÁNOS

vizvezetési, légszesz és épület bádogos-vállalatánál
Műhely és iroda: Debreczen, Darabos-utca 54.

Telephon 321—692.

Üzlet: Egyház-tér 5. sz. Nagytemplom mellett.

Felvállalja a legmodernebb fürdő berendezések elkészítését, angol
closetek csatornázását és minden e szakmába vágó épület és mű-
bádogos munkát jótállás mellett. Javítás jótállás mellett ingyen és
csak az anyag árát számítom fel. Állandóan nagy raktár. 29

VÁSZONÁRU

fehéreneműek, valamint siffonok és paplanlepedő vásznak, virágos és csikos csinivattok, damaszt étkező- és aszur kávé terítékek, damaszt- és frottir törülközők, törölkendők és nankingok, valamint kész női fehéreneműek és paplanok

legolcsóbbszabottárban.

Nőruha divatvásznakból

mintákat kívánatra készséggel küldünk.

Szabó Lajos Fiai

divat- vászon- és szőnyeg-raktára

Debreczen, Rózsa-u. 1.

Alapított 1842. évben.

Donogán és Somossy

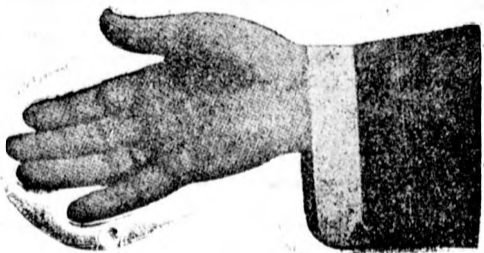
Debreczen,

== Kistemplom-bazár. ==

Mosó kelme ujdonságok!!

Zefir, Batist, Ottomán-
vászon, Kreton, Voile
de laine

óriási raktára!!

A kezemet adom rá,

hogy Ön igen nagy üzle-
tet fog csinálni, ha fel-
használja a

„DEBRECZEN“

bármely hirdetési rovatát, Lapun-
kat nap-nap után TÖBB EZER
EMBER OLVASSA, az ügyes rek-
lamnak tehát biztos sikere van.

Hirdetések szövegezését kíván-
atra díjtalanul elvállalja a ki-
adóhivatal, csak kérje a
412. sz. telefont.

APRÓ HIRDETÉSEK.

10 szóig 40 fillér, azontul minden szó 4 fillér, a legkisebb hirdetés 40 fillér.

Levélbeli tudakozódásokra pontosan válaszolunk, kérjük azonban a szükséges postabélyeget. Apróhirdetéseket postautalvánnyal is lehet föladni, a szelvényen a szöveg könnyen elfér. Apróhirdetéseket a kiadóhivatal felvesz d. e. 8-1-ig és d. u. 2-8-ig gróf Dégenfeldtér 2. sz. I. emelet, a folyosón az első ajtó.

Minden ok

amellett szól, hogy vegye igénybe a „Debreczen“ apróhirdetéseit, mert

- Ha állást keres — ott talál.
- Ha lakást keres — ott talál.
- Ha alkalmazást keres — ott talál.
- Ha tartsat keres — ott talál.
- Ha oktatást keres — ott talál.
- Ha butort keres — ott talál.
- Ha hangszert keres — ott talál.

Szóval bármire is szüksége van, ott megtalálhatja, ha pedig eladni akar valamit, ott eladhatja.

Levelezés.

Levele van a kiadóban és a hivatalos órák alatt átvehetik: „Mégegyszer“, „Béla“, „Carmen“, „Ilona“, „Kálmán“, „Csak mindig“, „V. Z.“, „D. H.“ jellegre.

Csak ma jöttem haza, azért nem írhattam előbb, pedig de sok mondani valóm van, szeretnék posterestante levelet küldeni. Tudósíts, írhatok-e? Ibolya.

Nyár. Nincs semmi baj, de oly üres minden itthon, miért nem irsz, leveled várja Kálmán.

Dréherbe. Terveim megváltoztak, jövő hó 6-án jövök Bártfáról. Értesítsen nem lesz-e késő akkor.

Ajánlat.

Kiadó lakás, Kossuth-u. 15. 2 szoba konyha aug. 1-ére.

Izléses virágosokrok a legszebb kivitelben Paczelt Jánosnál készülnek.

Használt és új boros hordók minden nagyságban eladók, Péterfia 76. sz.

Kapukulcsot és mindenféle lakatos munkát gyorsan készít Juhász István műlakatos műhelye. Kazinczy-u. 2.

A osépléshez szükséges gépszijak I. rendű minőségben Sesztina Lajosnál kaphatók.

Szépe Lajos uri-divat üzletében Kossuth-utca 6. napernyők minden árban.

Uraktól levett ócska ruhákat igen tisztességes árban vesz Rósenberg Béni Debreczen Bádogos-u. 1. 15

Gramofon és lemezujdonságok raktára Molnár Testvéreknél Egyház-tér 3.

Aromás és zamatos pörkölt kávék kaphatók Félégyháznál. Villanyüzemű kávé pörkölte a kirakuban Piac- és Miklós-utca sarok. 6

Mosókelme ujdonságok óriási raktára Donogán és Somossynál.

Pall-pali-palikám, kapható Csáthy Ferencnél zongorára 1 kor. 80 fill.

Blatner Gyulánál főtér, megyeházzal szemben, képek keretezése a leggyorsabban készülnek.

Ananász kajszinbarackot lekvárnak vagy befőzésre, öt kilós postakosárral 3 kor. 50 f-ért szállít Gyümölcskivitel, Kecskemét.

Több kitűnő írógép, alig használtak eladó 200 koronáért és feljebb, cím a kiadóban.

Kereslet.

Négy középiskolát végzett fiu tanulónak felvétetik, Csáthy Ferenc könyvkereskedésbe.

Keresek sarok telket Kossuth- vagy Csapó-utcán, ujház építésre cím a kiadóban.

Társat keresek vidéki fűszer-üzletbe, 2000 korona tőkével. Cím: Kassai Béla, H. Nánáson.

Segéd és tanulók fizetéssel főlvétetnek Balogh M. J. fűszer-üzletében, Debreczen, Hatvan-u. 15.

Eladás.

Érmelléki hegyi bor, nagymennyiségben eladó. Csapó-u. 27.

Bihar-Diószegen közel a vasúthoz, 6 hold bőtermő szőlő teljes berendezéssel, pince és egyéb mellékhelyiségekkel eladó, bővebb felvilágosítás lapunk kiadóhivatalában.

Boros hordók minden nagyságban báró Győrffy Miklósnál kaphatók Nap-u. 14.

Egy írógép asztal 25 koronáért zárós főkkal eladó.

Legrégibb épületüvegezési és képkeretezési vállalata

Blattner Gyula

Főtér 69., Megyeházzal szemben.

Telefon 468. sz.

Alapított 1801.

Építkezések beálltával ajánlja magát új és ó épületek, kirakatok beüvegezésére, melyekhez állandóan nagy raktárt tartok minden-
nemű üvegtáblákból.

Gyors és pontos kiszolgálás, jutányos árak. Költségvetések kívánatra díjtalanul. Állandó nagy raktár mindennemű kész ablakokban, ugyszintén képkeretekben, stb.